

Veileder for EØS-arbeid i Nasjonal kommunikasjonsmyndighet

29. april 2016

Oppdatert 15. november 2018

Innholdsfortegnelse

1 Innledning og innhold.....	3
2 Målsettinger	3
3 Utfordringer.....	4
4 Organisering av arbeidet	6
5 EØS-prosessen	8
6 Oppfølging	8

1 Innledning og innhold

I 2016 utarbeidet Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) en EØS-veileder for Nkoms EØS-arbeid. Fra veilederen ble publisert har Storbritannia varslet at de trer ut av det europeiske samarbeidet etter 29. mars 2019 og regjeringen har publisert sin strategi for samarbeid med EU for 2018 - 2021¹. I tråd med ambisjonene om å ha en aktiv og oppdatert EØS-strategi er det derfor behov for oppdatering av veilederen. Nkom arbeider for å følge «Samferdselsdepartementets EØS-strategi – Håndbok for SDs EØS-arbeid»², og Nkoms veileder skal understøtte SDs strategi. Annet bakgrunnsmateriale for utformingen av veilederen er «Norge i Europa Regjeringens strategi for samarbeidet med EU 2018 – 2021»¹, «Instruks om utredning av statlige tiltak (utredningsinstruksen)» med tilhørende veileder³, Nkoms strategiske mål og formålsbestemmelsene i ekomloven, postloven og lov om elektroniske tillitstjenester⁴.

Formålet med veilederen er å ha et verktøy for hvordan Nkom skal jobbe på EØS-området, herunder hvordan oppgaver skal prioriteres og fordeles, samt å forme effektive og gode arbeidsformer innad i Nkom og hvordan Nkom skal jobbe mot eksterne aktører. Dette gjelder særlig informasjonsgangen internt og videre til SD og Nærings- og fiskeridepartementet (NFD).

2 Målsettinger

Nkoms overordnede mål for 2017 – 2021 er å forstå samfunnets behov, offensivt fremme sikre tjenester, konkurranse og innovasjon samt å være den beste kilden i alle relevante spørsmål⁵.

Målsettingene skal vi oppnå blant annet ved å engasjere oss tidlig i utviklingen av regelverk på EØS-området som vil ha særlig betydning for Norge og norske aktører. Helt siden folkeavstemmingen om EU-medlemskap i 1972 har det vært tverrpolitisk enighet om at Norge skal være en aktiv deltager og bidragsyter i det europeiske samarbeidet⁶. Derfor er det svært viktig å delta i en tidlig fase i EUs regelverksprosesser da det er der Norges og Nkoms påvirkningsmuligheter er størst og mest effektiv. Slik kan vi få mest mulig gjennomslag for våre synspunkter. Norske posisjoner og konsekvenser av nye foreslåtte rettsakter må vurderes tidlig nok til at vi kan bidra i regelverksutformingen i fasen der vi har størst mulighet for

---

¹ https://www.regjeringen.no/globalassets/departementene/ud/vedlegg/europapolitikk/eustrategi2018_2021_a.pdf

² <https://www.regjeringen.no/contentassets/7672677be6e249438cac941eccd874cf/eos-strat-2015.pdf>

³ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/instruks-om-utredning-av-statlige-tiltak-utredningsinstruksen/id2476518/>, Trådte i kraft 1. mars 2016.

⁴ https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2003-07-04-83/KAPITTEL_1#§1-1 https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2015-09-04-91/KAPITTEL_1#§1 og <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-15-44>

⁵ <https://www.nkom.no/om-nkom/overordnet-strategi>

⁶ https://www.regjeringen.no/globalassets/departementene/ud/vedlegg/europapolitikk/eustrategi2018_2021_a.pdf
s. 20

innflytelse. Den internasjonale aktiviteten skal spesielt omfatte områdene der Norge har særlige interesser eller relevante områder der Nkom bør styrke sin kompetanse.

Nkom skal sikre at nødvendig og tilstrekkelig informasjon om EØS-arbeidet blir gitt til SD og NFD, for å på best mulig måte ivareta norske interesser. I tillegg til samarbeidet med SD og NFD skal EØS-arbeidet også være en arena for nettverksbygging og et sted for å bygge allianser. Dette kan være mellom Nkom og EU/EØS-institusjonene, Nkom og andre nasjonale myndigheter, og mellom Nkom og samferdselsråden eller næringsråden. En tettere kontakt med alle de nevnte parter vil styrke Nkoms EØS-arbeid og øke Nkoms muligheter til å påvirke regelverksutformingen.

Regjeringen vil arbeide for å oppnå «Et økonomisk sterkt Europa» da dette vil «...være en forutsetning for vi i Europa skal kunne ivareta vår sikkerhet, fremme våre verdier og opprettholde bærekraftige velferdssamfunn.»⁷. Et fremtidsrettet næringsliv vil støtte opp under en slik målsetting og innspill fra bransjen kan i mange tilfeller være viktige bidrag ved utvikling av regelverk og næringslivet. For enkelte områder kan markedet være stort og uoversiktlig, og det er utfordrende å ha den fulle oversikten. Det er en fordel for både Nkom og aktørene at informasjonsflyten blir godt ivaretatt. Nkom skal legge til rette for å inkludere bransjen i regelverksutviklingen i EØS gjennom samarbeid, dialog og åpenhet.

Nkom skal bidra til at felleseuropeisk regelverk tas inn i EØS-avtalen så raskt og effektivt som mulig, og deretter bidra til at regelverket gjennomføres i norsk rett.

3 Utfordringer

EØS-arbeidet innenfor Nkoms ansvarsområde er omfattende og Nkom må derfor i hver enkelt sak vurdere ambisjonsnivået slik at ressursbruken prioriteres etter sakens betydning for Norge og norske interesser. Nkoms deltagelse vil variere fra informasjonsinnhenting for å øke kompetansen på området til aktivt norsk påvirkningsarbeid i saker av stor betydning for norske interesser. Uavhengig av ambisjonsnivået skal EØS-arbeidet prioriteres i avdelingene og seksjonene slik at tilstrekkelige ressurser blir satt av til å utføre oppgaven i henhold til vedtatt ambisjon. Nkom, som en relativt liten regulatør, har ikke mulighet til å delta i arbeidet med alle EØS-relevante saker. Derfor må Nkom tidlig avklare hvilke saker som er av særlig betydning for Norge, norske aktører og norske brukere av ekom- og posttjenester.

Tidlig involvering og påvirkning vil øke sjansene for å få gjennomslag for våre synspunkter. En aktiv deltakelse i ekspertgrupper og komitologikomiteer er svært viktig da mulighetene for

---

⁷ https://www.regjeringen.no/globalassets/departementene/ud/vedlegg/europapolitikk/eustrategi2018_2021_a.pdf s.12

påvirkning er størst på tidspunktet når forslag høres og utarbeides av Kommisjonen. Forskjellen mellom disse to gruppene er at ekspertgrupper ikke binder Kommisjonen, mens uttalelser fra komitologikomiteer forplikter Kommisjonen før den kan treffe gjennomføringsvedtak. I komitologikomiteene deltar ekom- og postmyndighetene kun som observatør slik at mulighetene for påvirkning foregår i hovedsak gjennom våre nettverk.

For at Nkom skal kunne medvirke og påvirke utviklingen av nytt regelverk er det avgjørende at nettverket bygges og pleies på flere nivåer. Økt internasjonalt samarbeid (mellom nasjonale myndigheter), og særlig nordisk samarbeid må benyttes og utnyttes aktivt. Nettverket må utvikles og pleies kontinuerlig slik at dette er på plass når vanskelige saker dukker opp. Det kan være hensiktsmessig å inngå samarbeidsavtaler (MoU'er) med særlig relevante internasjonale samarbeidsparter for å bedre våre muligheter til å påvirke regelverksarbeidet i EU. Nkom har inngått en samarbeidsavtale med de nordiske landene⁸, og dette samarbeidet har vært positivt for Nkom. Også samarbeid med andre land som Nkom har sammenfallende interesser med kan være nyttig for å øke Nkoms påvirkning i regelverksutviklingen. Videre er det viktig å opprettholde det gode samarbeidet med Liechtenstein og Island for å på best mulig måte ivareta felles EØS-interesser.

Et slikt samarbeid med Storbritannia vil i de nærmeste årene være spesielt viktig. I juni 2016 stemte den britiske befolkningen for britisk utmelding av EU, dette medfører at vi må finne nye samarbeidsformer med Storbritannia. Den formelle prosessen med å forlate EU ble startet 29. mars 2017 som medfører at Storbritannia etter planen skal forlate EU 29 mars. 2019, frem til 31. desember 2020 vil det være en overgangsperiode hvor blant annet detaljene rundt forholdet mellom Storbritannia og EU skal avklares. Som et resultat av forhandlingene mellom EU og Storbritannia vil vi trolig se nye samarbeidsordninger, uten at man vet hva disse vil være. Storbritannia er et land som Norge ofte har sammenfallende interesser med og vil være den største nasjonen som står utenfor EU- og EØS-samarbeidet slik at det vil være nyttig å samarbeide godt med britene.

Nkoms fagområder favner bredt og er omfattende. En annen utfordring Nkom har i EØS-arbeidet er å få på plass norske syn og posisjoner til rett tid i prosessen. Det er mye som skjer i mange arbeidsstrømmer av både teknisk og politisk karakter, og for å kunne bidra på en hensiktsmessig måte er det viktig å ha med seg klare norske synspunkt inn i arbeidet. I denne forbindelse er det avgjørende å ha en god og åpen dialog med SD og NFD slik at eventuelle posisjoner kommer på plass til riktig tid.

---

⁸ <http://www.nkom.no/om-nkom/nkoms-samarbeidspartnere/attachment/19565?ts=14f97f222b9>

4 Organisering av arbeidet

EU-organene fastsetter i stor grad spillereglene for det norske markedet for elektronisk kommunikasjon, tillits- og posttjenester. Nesten alt av EUs regelverk som omhandler Nkoms fagområder anses EØS-relevant. Regelverket utarbeides i ulike arbeidsgrupper i EU, hvor det også er viktig at Nkom deltar.

Å følge en regelverksprosess er ressurskrevende arbeid. Arbeidet består i gjennomgang og bearbeidelse av dokumenter, oppfølging av andre lands innspill, forberedelsesmøter, både interne og eksterne, samt utarbeidelse av referater, kunnskapsdeling og arbeid med eventuelle oppfølgingspunkter. Oppfølgingsansvaret, hvem som skal følge opp hva og eventuelle frister, skal komme klart frem i referat fra det aktuelle møtet.

For den som deltar i arbeidsgrupper i EU må det ikke være tvil om hvilken rolle vedkommende har i gruppen. Arbeidsmetode og arbeidsoppgaver løses forskjellig avhengig av om deltakeren representerer Nkom, Norge og norsk politikk, deltar for kompetanseheving eller innehar andre roller, som for eksempel som drafter/hovedbidragsyter i en gruppe. Det er viktig at den som deltar i arbeidsgruppen er kjent med hva som forventes av innsats for de ulike rollene, er kjent med Nkoms prioriterte områder, og hvilket syn Norge og Nkom har til det som diskuteres i arbeidsgruppene. Dette vil også bidra til at det er lettere å delta aktivt både muntlig og skriftlig i arbeidet i EU.

Body of European Regulators for Electronic Communications (BEREC) er godt eksempel på en arena der Nkom deltar aktivt i EUs regelverksprosesser. BEREC er et selvstendig organ som består av EU-landenes nasjonale regulatører der EFTA-landenes regulatører også deltar aktivt. BEREC gir blant annet Kommisjonen råd og innspill i regelverksutviklingen innenfor elektronisk kommunikasjon. Gjennom BEREC får Nkom tidlig informasjon om Kommisjonens forslag til nye rettsakter og påvirkningsmulighetene er store.

The European Regulators Group for Postal Services (ERGP) er et bortimot tilsvarende organ som BEREC på postområdet. Nkom deltar aktivt også i ERGP, og har tilsvarende påvirkningsmulighet på postområdet som på området for elektronisk kommunikasjon.

I tillegg til deltagelse i komitologikomitéer, ekspertgrupper eller BEREC og ERGP kan deltakelse i arbeid med tekniske studier og standardisering gir også store muligheter for påvirkning tidlig i regelverksutviklingen. Nkom deltar her på mange områder, herunder blant annet i European Conference of Postal and Telecommunications Administrations (CEPT) og European Telecommunications Standards Institute (ETSI). CEPT er en sammenslutning av regulatører fra 48 nasjoner som jobber med post- og telekommunikasjonsrelaterte spørsmål. Verken ETSI eller CEPT er EU-institusjoner, men utfører oppdrag på vegne av Kommisjonen.

CEPT utarbeider rapporter, tekniske rekommandasjoner og beslutninger og utfører tekniske studier på oppdrag fra Kommisjonen. Nkom deltar aktiv i CEPTs arbeidsgrupper som har betydning for Norge og norske aktører. Gjennom deltagelse i CEPT er Nkom tidlig med i utformingen av tekniske vilkår som blant annet blir benyttet i den videre regelverksutviklingen i Kommisjonen.

ETSI er et standardiseringsorgan som blant annet utarbeider harmoniserte standarder til rettsakter etter mandat fra EU. ETSI er en organisasjon hvor næringslivet er en viktig bidragsyter, men Nkom og andre nasjonale myndigheter deltar også aktivt i standardiseringsarbeidet. De harmoniserte standardene har relevans for EØS-regelverket som Nkom forvalter. Andre standarder kan være retningsgivende for utvikling av nasjonalt regelverk.

Nkom har mange medarbeidere med god erfaring fra arbeid i ulike arbeidsgrupper. Denne kompetansen og erfaringen bør utnyttes internt i Nkom. Alle som deltar i EØS-arbeid skal være kjent med hvordan de ulike arbeidsgruppene og prosessene fungerer. Det er derfor svært viktig med kompetansedeling.

For å sikre at norske interesser blir ivaretatt er det nødvendig med god informasjonsutveksling. Dette gjelder internt i Nkom, med SD eller NFD og ikke minst med andre berørte aktører.

Hvordan informasjon om EØS-arbeidet utveksles med SD eller NFD skal avtales med relevant kontaktperson i aktuelt departementet fra område til område, slik at den mest hensiktsmessige metoden for informasjonsutveksling med SD eller NFD blir benyttet. I utgangspunktet er en e-post med et kort referat tilstrekkelig. En del av denne informasjonsutvekslingen består i at Nkom så tidlig som mulig skal gjøre SD og NFD oppmerksom på saker der det potensielt er nødvendig med en avklaring av norsk syn og posisjon.

Ulike aktører kan være interessert i å komme med bidrag i regelverksarbeidet i EØS for områder som berører dem. I denne sammenheng kan Nkom invitere til forberedelsesmøter, enten fysisk eller via video- eller telefonmøter, for å dele informasjon. I tillegg kan Nkom publisere artikler eller nyhetssaker på nkom.no eller i andre medier for å belyse relevante problemstillinger. Veikart («roadmaps») og høringer fra Kommisjonen blir publisert på hjemmesiden til SD eller Nkom etter avtale med SD. Disse formene for informasjonsdistribusjon vil kunne gjøre det enklere for relevante aktører å komme med sine innspill tidlig i prosessen.

For å skape nettverk og få relevant kunnskap oppfordrer Nkom medarbeidere til å søke hospitering i ulike EU- og EØS-institusjoner.

5 EØS-prosessen

Nkom deltar på mange ulike nivåer i EØS-prosessen. På EU-nivå deltar Nkom i relevante komitologikomiteer og tilhørende ekspertgrupper. Nkom deltar også på møter mellom EFTA-landene vedrørende gjennomføring av EU-regelverk til i EØS-avtalen (se vedlegg 1). Nasjonalt deltar Nkom i Spesialutvalget for kommunikasjoner som forbereder regelverk for implementering i EØS-avtalen.

Som del av EØS-prosessen skriver Nkom EØS-notater for noen delegerte områder på frekvensområdet og for radiodirektivet. I tillegg får Nkom tidvis delegert oppgaver fra NFD til å skrive EØS-notater på området for tillitstjenester. Nkom skriver også enkelte notater på postområdet. På postområdet får Nkom delegert oppgavene fra SD sak for sak.

6 Oppfølging

For mange av Nkoms medarbeidere er oppfølging av arbeidsgrupper og regelverksarbeid fra EU en stor del av arbeidshverdagen. Tydelige forventninger fra nærmeste leder til hvordan vedkommende medarbeider skal følge opp arbeidet og bruk av tid og andre ressurser på arbeidet gir en bedre og mer effektiv oppfølging av arbeidet. Som nevnt over er god forankring fra ledelsen i Nkom avgjørende for å oppnå dette.

Det skal være en EØS-kontaktperson i alle fagavdelinger. Dette er en effektiv måte å organisere EØS-arbeid på. Regelmessige møter mellom de interne EØS-kontaktpersonene kan gi positive ringvirkninger og effektivisere EØS-arbeid. Aktuelle kontaktpersoner framgår av vedlegg 2.

Ulike fag- eller samarbeidsforum, hvor både deltakere fra myndigheter og bransjer kan treffes, er en god måte å diskutere og gjennomgå forslag til regelverk på. Nkoms medarbeidere skal legge til rette for å etablere nettverk som kan gi nyttige innspill til det arbeidet som diskuteres i EØS.

Vedlegg:

Vedlegg 1: Oversikt over Nkoms deltakelse i EU/EØS-arbeid

Vedlegg 2: Kontaktpersoner for EØS-arbeidet i Nkom